

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin

KLASA: 041-01/21-03/45
URBROJ: 613-07-21-10
Varaždin, 8. prosinca 2021.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Hrvatska stranka
prava
za 2020.**

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O STRANCI	4
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	4
	Sustav unutarnjih kontrola	6
	Planiranje	6
	Financijski izvještaji	7
III.	REVIZIJA ZA 2020.	13
	Ciljevi i područja revizije	13
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	13
	Metode i postupci revizije	14
	Nalaz za 2020.	15
	Provedba naloga i preporuka	22

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Hrvatske stranke prava (dalje u tekstu: Stranka) za 2020.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, Financijski plan, Program rada te Izvještaj o primljenim donacijama tijekom godine. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Stranke sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima izraženo je uvjetno mišljenje, a o usklađenosti poslovanja bezuvjetno mišljenje.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Stranke za 2020. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Poslovne knjige na kraju poslovne godine nisu uvezene ni potpisane.

Knjigovodstvene isprave (svi ulazni računi) na temelju kojih su poslovni događaji evidentirani u poslovnim knjigama te koje nedvojbeno pokazuju poslovnu promjenu nisu prethodno ovjerene potpisom zakonskog zastupnika.

- Također, u pojedinim slučajevima evidentiranje u poslovnim knjigama obavljeno je na temelju knjigovodstvenih isprava koje u potpunosti ne odražavaju nastali poslovni događaj. Plaćanje je ugovoreno u paušalnim iznosima, mjesečno u iznosu od 2.500,00 kn uvećano za porez na dodanu vrijednost. Za knjigovodstvene usluge nije ugovorena obveza dostavljanja specifikacije obavljenih usluga te ispostavljeni računi ne sadrže podatke o vrstama i količinama obavljenih usluga za razdoblje za koje je račun izdan. Prihodi od otpisa obveza u iznosu od 2.463,00 kn evidentirani su na temelju knjigovodstvene temeljnice, bez priložene uredne dokumentacije iz koje bi bio vidljiv temelj otpisa obveza.

Zakonski predstavnik Stranke donio je Odluku o osnivanju povjerenstva za obavljanje popisa imovine i obveza za 2020., koja ne sadrži datum donošenja Odluke. Odlukom je imenovano povjerenstvo, dostava izvještaja s priloženim popisnim listama, a za rok obavljanja popisa navedeno je razdoblje od 7. do 30. siječnja 2020., umjesto 2021. U Odluci je navedeno obvezno usklađenje potraživanja i obveza s vjerovnicima i dužnicima sa stanjem na 31. prosinca, prema Uputi Ministarstva financija, što nije učinjeno. Popisom imovine i obveza obuhvaćena je dugotrajna imovina i sitni inventar, a nisu obuhvaćena potraživanja i obveze. U popisne liste osnovnih sredstava (dugotrajne imovine) podaci su uneseni pojedinačno u naturalnim izrazima, ali ne u novčanim izrazima. Također, popisnim listama nisu obuhvaćene otpisane obveze prema dobavljačima u iznosu od 2.463,00 kn te nije priložena dokumentacija (suglasnosti dobavljača te odluke odgovorne osobe o otpisu obveza radi zastare, prestanka poslovanja ili nakon provedenog usklađivanja obveza). Povjerenstvo nakon završetka popisa na temelju popisnih lista nije sastavilo izvještaj sa svojim zapažanjima, koji se trebao predati zakonskom zastupniku. Na temelju obavljenog popisa imovine i obveza na 31. prosinca 2020. predložen je rashod otpisane dugotrajne imovine i sitnog inventara zbog dotrajalosti i neisplativosti za popravak. U Odluci o rashodovanju dugotrajne imovine i sitnog inventara nije određeno što će uslijediti nakon rashodovanja imovine odnosno da će se navedena imovina otuđiti prodajom niti je navedena očekivana nadoknativa vrijednost. (točka 3. Nalaza)

B) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Stranke za 2020. u svim značajnim odrednicama obavljeno je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2020. pod naslovom Kriterij za izražavanje mišljenja.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom usklađenosti poslovanja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

Obveze Stranke

Stranka je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2020. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O STRANCI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Stranka je demokratska politička stranka, koju je 1861. utemeljio dr. Ante Starčević. Upisana je u Registar političkih stranaka u veljači 1990. Sjedište Stranke je Primorska ulica 5, Zagreb. Stranka politički djeluje na području cijele Republike Hrvatske, a za ostvarenje svojih političkih ciljeva bori se mirnim i demokratskim sredstvima.

Statut Stranke, koji je bio na snazi u 2020., donesen je u veljači 2020. Statutom je određen djelokrug Stranke te utvrđeni uvjeti za članstvo, nastanak i prestanak članstva, prava i dužnosti članova, odlučivanje, stegovne mjere, ustrojstvo, tijela upravljanja Stranke, časni sudovi, nadzorna tijela Stranke, način organiziranja i djelovanja u Stranci, način izbora tijela te drugi uvjeti potrebni za poslovanje Stranke. Na temelju odredaba Statuta doneseni su i drugi opći akti (između ostalog, Pravilnik o pečatima i memorandumima, Etički kodeks). Izvori financiranja poslovanja Stranke su prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, članarine, dobrovoljni prilozi (donacije) i drugi prihodi.

Temeljna ustrojstvena jedinica Stranke je podružnica, koja se osniva na području grada ili općine, odnosno na području jedinica mjesne samouprave u Gradu Zagrebu. Izvršni odbor podružnice može na svom području osnivati ogranke, kao niže ustrojstvene jedinice. Tijela podružnice su: Zbor podružnice, Izvršni odbor podružnice i Nadzorni odbor podružnice. Podružnice na području županije osnivaju Županijski zbor, ako je na području županije osnovano više od 20,0 % podružnica Stranke. Tijela Županijskog zbora su: Županijsko vijeće, Županijski nadzorni odbor i Županijski Časni sud.

Prema podacima iz Registra političkih stranaka iz listopada 2021., Stranka ima 232 aktivna ustrojstvena oblika (218 podružnica i 14 županijskih zborova). Također, vodi evidenciju članova prema ustrojstvenim oblicima.

Središnja tijela Stranke su: Sabor, Konvencija, Glavni stan, Predsjednik, Predsjedništvo, Središnji Nadzorni odbor i Središnji Časni sud.

Sabor je najviše tijelo, a čine ga izaslanici izabrani u podružnicama. Sabor bira i razrješava Predsjednika, članove Središnjeg Nadzornog odbora i članove Središnjeg Časnog suda, bira i razrješava počasnog Predsjednika, bira i opoziva 13 članova Predsjedništva, donosi i mijenja Program, Statut i Poslovnik o svojem radu te druge potrebne akte ili odluke, daje obvezna tumačenja svih akata koje donosi, osniva i raspušta odbore i povjerenstva Stranke, utvrđuje ciljeve i politiku Stranke o svim životnim pitanjima hrvatskog naroda i građana Republike Hrvatske te obavlja i druge poslove određene zakonom, drugim propisima ili Statutom. Sabor zasjeda najmanje jednom u četiri godine, a obvezno u roku od šest mjeseci nakon provedenih izbora za zastupnike u Hrvatski sabor.

Između dva zasjedanja Sabora može se održati Konvencija, koju saziva Predsjednik. Konvenciju čine svi članovi Glavnog stana te svi predsjednici podružnica.

Glavni stan je središnje političko tijelo Stranke između dva zasjedanja Sabora. Glavni stan bira i opoziva svog predsjednika i dopredsjednike, imenuje i opoziva članove Županijskog vijeća iz reda predsjednika ogranaka s područja gradova i općina odnosno županije, osniva i raspušta stručne savjete, pročelnništva, odbore i povjerenstva te imenuje i opoziva njihove čelnike, razrješava dužnosti predsjednika Središnjeg Nadzornog odbora i predsjednika Središnjeg Časnog suda na zahtjev većine njihovih članova.

Također, razrješava dužnosti člana Glavnog stana, ako djeluje suprotno odlukama Glavnog stana, Predsjednika ili svojim radom šteti ugledu Stranke, razrješava dužnosti predsjednika ili dopredsjednike Glavnog stana ako ne ispunjavaju svoje dužnosti ili štete ugledu, donosi političku strategiju i zadužuje Predsjednika za njezinu provedbu, donosi opće akte, određuje način organiziranja radnih odnosa, donosi akte kojima se uređuje materijalno i financijsko poslovanje, donosi poslovnike o radu svih tijela Stranke i kandidacijske pravilnike za izbor u sva tijela Stranke na prijedlog Predsjednika te obavlja i druge zadaće koje su mu povjerene Statutom.

Predsjednik saziva i vodi sjednice Predsjedništva te potpisuje akte koje donosi Predsjedništvo, provodi odluke Glavnog stana, donosi upute i naloge za konkretno političko djelovanje, podnosi Glavnom stanu političko izvješće o svom radu, saziva konstituirajuće sjednice središnjih tijela Stranke i predsjedava im do izbora radnog predsjedništva, odnosno do izbora predsjednika središnjih tijela, u izuzetnim slučajevima saziva i vodi sjednice Izvršnog odbora podružnice, Županijskog vijeća ili Glavnog stana, potpisuje pojedinačne akte koje donosi Predsjedništvo, Glavni stan, Konvencija ili Sabor, saziva Konvenciju i Sabor te daje inicijative i prijedloge za izmjene i dopune Statuta ili donošenje novog Statuta, Poslovnika o radu svih tijela i kandidacijske pravilnike za izbor kandidata na svim izborima. Stranku predstavlja i zastupa Predsjednik, od veljače 2017. do siječnja 2021. Predsjednik Stranke bio je Karlo Starčević, a od siječnja 2021. do vremena obavljanja revizije (listopad 2021.) Nikica Augustinović.

Predsjedništvo je najviše tijelo Stranke između dva zasjedanja Sabora. Utvrđuje kandidate Stranke za izbor zastupnika u Hrvatski sabor, utvrđuje prava i dužnosti pojedinih članova Predsjedništva, donosi provedbene, političke i druge odluke, osniva stručna povjerenstva i usklađuje njihov rad, prati i usklađuje rad županijskih vijeća Stranke, usklađuje rad Kluba zastupnika u Hrvatskom saboru, priprema izbornu promidžbu i predlaže političku strategiju, zadužuje Glavnog tajnika za organizaciju rada Glavnog tajništva te obavlja i druge poslove određene Statutom. Predsjedništvo čine Predsjednik i 13 članova, koje bira Sabor Stranke.

Središnji Nadzorni odbor sastoji se od tri člana koje bira Sabor Stranke na prijedlog Glavnog stana. Središnji Nadzorni odbor nadzire poslovanje svih ustrojstvenih jedinica i tijela Stranke. Sve odgovorne osobe dužne su Središnjem Nadzornom odboru omogućiti uvid u financijsko i drugo poslovanje te u poslovne knjige njihove organizacijske jedinice. Tijekom 2019. raspušten je Središnji Nadzorni odbor iz razloga što su njegovi članovi istupili iz Stranke i dali ostavke. Prema zapisniku s izvanrednog Sabora Stranke iz veljače 2020. izabrani su novi članovi Središnjeg Nadzornog odbora. Prema odredbama Statuta, Sabor, između ostalog, bira članove Središnjeg Nadzornog odbora. U travnju 2020. Ministarstvo uprave (od srpnja 2020. Ministarstvo pravosuđa i uprave, prema odredbama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave, Narodne novine 85/20) potvrdilo je primitak Statuta Stranke koji je usvojen na izvanrednom Saboru u veljači 2020. te je utvrdilo da je sastavljen u skladu s odredbama Zakona o političkim strankama (Narodne novine 76/93, 111/96, 164/98, 36/01 i 28/06). Također je potvrđen i primitak prijave promjene članova Predsjedništva Stranke.

Središnji Časni sud sastoji se od pet članova koje bira Sabor na prijedlog Glavnog stana. Središnji Časni sud u prvom stupnju provodi stegovni postupak protiv članova središnjih tijela Stranke, a u drugom stupnju odlučuje o žalbi na odluku Županijskog Časnog suda Stranke.

Radi postizanja bolje učinkovitosti u ostvarivanju političkih ciljeva utvrđenih u temeljnim načelima Stranke i drugim aktima ustrojeno je Glavno tajništvo, koje obavlja organizacijsko-tehničke poslove, komercijalno-financijske poslove i druge poslove prema potrebi.

Koncem 2020. Stranka je imala jednu zaposlenicu.

Sustav unutarnjih kontrola

Prema odredbi članka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14), poslovanje neprofitne organizacije treba se temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja i kontrola te načelu javnosti i transparentnosti.

Obavljanje knjigovodstvenih poslova povjereno je Financijskoj agenciji, na temelju zaključenog ugovora u svibnju 2019., na neodređeno vrijeme. Stranka je obvezna pravodobno dostaviti svu potrebnu dokumentaciju na temelju koje se obavlja unos poslovnih promjena u poslovne knjige.

Na svojim mrežnim stranicama Stranka objavljuje financijske dokumente i stranačke dokumente (Statut, Etički kodeks i drugo), kao i aktualne vijesti koje se odnose na djelovanje Stranke.

Planiranje

Financijski plan i Program rada za 2020. doneseni su u studenome 2019.

Financijskim planom planirani su prihodi u iznosu od 402.925,00 kn, a rashodi u iznosu od 373.842,00 kn. Planirani su prihodi po posebnim propisima u iznosu od 316.600,00 kn, prihodi od članarina i članskih doprinosa u iznosu od 48.850,00 kn, prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 35.300,00 kn i drugi prihodi u iznosu od 2.175,00 kn. Planirani rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 184.620,00 kn, rashode za zaposlene u iznosu od 150.846,00 kn, financijske rashode u iznosu od 20.600,00 kn, druge rashode u iznosu od 15.276,00 kn i rashode amortizacije u iznosu od 2.500,00 kn.

Program rada sadrži opći dio, redovite aktivnosti (kao izvor navedena su sredstva proračuna, članarina i dobrovoljnih priloga (donacija)) i izvanredne aktivnosti (prema zasebnom planu, kao izvor navedeni su dobrovoljni prilozima (donacije)). U okviru redovitih aktivnosti planirano je održavanje redovitih i izvanrednih sjednica Stranke, aktivnosti vijećnika u predstavničkim tijelima lokalne samouprave, koordinacija tijela s vijećnicima Stranke i članovima dužnosnicima izvršne vlasti u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, organizacija obilježavanja obljetnica, organizacija javnih tribina, tiskovnih konferencija, okruglih stolova i drugih događanja u svrhu promidžbe programa Stranke. Također, suradnja sa srodnim organizacijama i udrugama i sudjelovanje u aktivnostima udruga, državnih tijela i tijela jedinica lokalne samouprave u događanjima koja su svojim sadržajem sukladna načelima i programu Stranke te aktivnosti dužnosnika na jačanju stranačkih organizacija. U okviru izvanrednih aktivnosti planirano je provođenje prema zasebnom planu u slučaju potrebe (izvanredni Sabor Stranke).

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu (Narodne novine 29/19 i 98/19) te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Za 2020. sastavljeni su: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu te Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima. Financijski izvještaji, Godišnji program rada i Financijski plan za 2020. te Izvješće o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti za 2020. dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu u propisanom roku unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja te su objavljeni na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

Državnom uredu za reviziju također su tijekom obavljanja revizije (rujan 2021.) dodatno dostavljeni i financijski izvještaji za 2020. (Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilanca, Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu), koji su u propisanom roku dostavljeni Financijskoj agenciji. Podaci iskazani u navedenim financijskim izvještajima istovjetni su podacima evidentiranim u poslovnim knjigama, ali nisu istovjetni podacima iskazanim u financijskim izvještajima unesenim u informacijski sustav za nadzor financiranja i objavljenim na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva. Zbog navedenog, u nastavku se daju podaci iz financijskih izvještaja koji su istovjetni podacima u poslovnim knjigama.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2020., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 426.163,00 kn, što je 86.690,00 kn ili 25,5 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane veći za 23.238,00 kn ili 5,8 %.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2019.	Ostvareno za 2020.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	285.107,00	339.090,00	118,9
2.	Prihodi od članarina	37.700,00	49.250,00	130,6
3.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	16.641,00	35.300,00	212,1
4.	Drugi prihodi	25,00	2.523,00	10 092,0
	Ukupni prihodi	339.473,00	426.163,00	125,5

Vrijednosno značajniji prihodi odnose se na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 339.090,00 kn i čine 79,6 % ukupno ostvarenih prihoda. Svi drugi prihodi (prihodi od članarina i članskih doprinosa, prihodi od dobrovoljnih priloga / donacija te drugi prihodi) iznose 87.073,00 kn i čine 20,4 % ukupno ostvarenih prihoda.

U odnosu na prethodnu godinu, vrijednosno značajnije povećanje prihoda odnosi se na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za 53.983,00 kn ili 18,9 % te druge prihode za 2.498,00 kn ili 9 992,0 %.

– Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvareni su u iznosu od 339.090,00 kn. Odnose se na prihode iz gradskih proračuna u iznosu od 140.249,00 kn, općinskih proračuna u iznosu od 101.485,00 kn i županijskih proračuna u iznosu od 97.356,00 kn. Navedeni prihodi ostvareni su na temelju odredaba Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te pojedinačnih odluka o financiranju Stranke iz proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Prema odredbama članaka 6. i 7. navedenog Zakona, pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice samouprave imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile mjesto člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave i nezavisni vijećnici; sredstva se raspoređuju na način da se utvrdi jednaki iznos sredstava za svakog člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave, tako da pojedinoj političkoj stranci koja je bila predlagatelj liste pripadaju sredstva razmjerna broju dobivenih mjesta članova u predstavničkom tijelu jedinice samouprave prema konačnim rezultatima izbora za članove predstavničkog tijela jedinice samouprave. Odredbom članka 96. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, propisano je da će se postupci koji su započeti do stupanja na snagu ovoga Zakona, a koji nisu dovršeni, dovršiti prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine 24/11, 61/11, 27/13, 48/13 – pročišćeni tekst, 2/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 96/16 i 70/17). Prema podacima Stranke, u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave Stranka ima 86 vijećnika.

– Prihodi od članarina

Prihodi od članarina ostvareni su u iznosu od 49.250,00 kn. Ostvareni su prema odredbama članka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, Statuta i Odluke. Prema Odluci Glavnog stana iz studenoga 2019., utvrđena je visina članarine za Predsjednika Stranke u iznosu od 500,00 kn, predsjednika Glavnog stana u iznosu od 300,00 kn, članove Predsjedništva u iznosu od 200,00 kn, druge članove Glavnog stana u iznosu od 100,00 kn te za članove Stranke u iznosu od 50,00 kn. Prema podacima Stranke, Stranka je koncem 2020. imala 454 aktivna člana.

– Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) ostvareni su u iznosu od 35.300,00 kn za financiranje redovne političke aktivnosti. Odnose se na dobrovoljne priloge (donacije) ostvarene u novcu od jedne fizičke osobe u iznosu od 25.300,00 kn te pravne osobe u iznosu od 10.000,00 kn na temelju zaključenih ugovora te u ugovorima danih izjava davatelja dobrovoljnih priloga (donacija) da se protiv njega ne vodi postupak naplate dospjelih nepodmirenih obveza prema proračunu ili zaposlenicima (zasebne izjave nisu dane). Dobrovoljni prilozima (donacije) ostvareni su na temelju odredaba članaka 18. i 19. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, a pojedinačni iznosi primljenih dobrovoljnih priloga (donacija) u skladu su s iznosima koji su propisani odredbama navedenog Zakona. Za primljene dobrovoljne priloge (donacije) izdane su potvrde i vođene su evidencije u skladu s odredbama Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja (Narodne novine 71/19).

– Drugi prihodi

Drugi prihodi ostvareni su u iznosu od 2.523,00 kn, a vrijednosno značajniji odnose se na prihode od otpisa obveza u iznosu od 2.463,00 kn.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2020., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 516.290,00 kn, što je 275.750,00 kn ili 114,6 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane veći za 142.448,00 kn ili 38,1 %.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2019.	Ostvareno za 2020.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	93.285,00	139.800,00	149,9
2.	Materijalni rashodi	145.759,00	203.374,00	139,5
2.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	25.612,00	62.549,00	244,2
2.2.	Drugi materijalni rashodi	120.147,00	140.825,00	117,2
3.	Rashodi amortizacije	0,00	10.278,00	-
4.	Financijski rashodi	1.496,00	2.578,00	172,3
5.	Drugi rashodi	0,00	160.260,00	-
	Ukupni rashodi	240.540,00	516.290,00	214,6
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	339.473,00	426.163,00	125,5
	Višak prihoda	98.933,00	0,00	-
	Manjak prihoda	0,00	90.127,00	-

Vrijednosno značajniji rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 203.374,00 kn ili 39,4 % (unutar navedenih rashoda vrijednosno su značajniji drugi materijalni rashodi u iznosu od 140.825,00 kn), druge rashode u iznosu od 160.260,00 kn ili 31,0 % i rashode za zaposlene u iznosu od 139.800,00 kn ili 27,1 % ukupno ostvarenih rashoda. Svi drugi rashodi (rashodi amortizacije i financijski rashodi) iznose 12.856,00 kn ili 2,5 % ukupnih rashoda.

U odnosu na prethodnu godinu, vrijednosno značajnije povećanje odnosi se na druge rashode i rashode amortizacije u iznosu od 170.538,00 kn, koji prethodne godine nisu bili ostvareni, te na rashode za promidžbu i informiranje, koji su veći za 36.937,00 kn ili 144,2 % zbog sudjelovanja na izborima za zastupnika u Hrvatski sabor.

– Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu od 139.800,00 kn, a odnose se na rashode za plaće za redovan rad u iznosu od 120.000,00 kn te doprinose u iznosu od 19.800,00 kn. Tijekom 2020. Stranka ima jednu zaposlenicu, s kojom je u rujnu 2019. zaključen Ugovor o radu na neodređeno vrijeme za obavljanje poslova poslovne tajnice. Plaće su obračunane u skladu s propisima.

– Rashodi za promidžbu i informiranje

Rashodi za promidžbu i informiranje ostvareni su u iznosu od 62.549,00 kn, a odnose se na rashode za financiranje troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor u iznosu od 50.936,00 kn, redovito poslovanje Stranke u iznosu od 6.613,00 kn te izbore za članove Gradskog vijeća i gradonačelnika Grada Velike Gorice u iznosu od 5.000,00 kn.

U svibnju 2020. Stranka je zaključila Ugovor o poslovnoj suradnji o zajedničkom sudjelovanju na izborima za Hrvatski sabor, s političkom strankom Neovisni za Hrvatsku. Ugovorom je utvrđeno da će Neovisni za Hrvatsku otvoriti žiroračun namijenjen financijskim aktivnostima vezanim isključivo za parlamentarne izbore. Svaka od spomenutih političkih stranaka obvezala se uplatiti iznos od 50.000,00 kn. Rashodi su ostvareni u iznosu od 49.531,00 kn, za koje su priloženi računi s nastalim troškovima. Razlika u iznosu od 1.405,00 kn odnosi se na povrat troškova za izbornu kampanju jednoj fizičkoj osobi po odobrenju Predsjednika Stranke za što su predloženi računi o nastalim troškovima.

Rashodi za izbornu promidžbu i informiranje u iznosu od 5.000,00 kn odnose se na sredstva uplaćena na račun Hrvatske čiste stranke prava na temelju zaključenog međustranačkog sporazuma u travnju 2017. i dodatka koji je zaključen u prosincu 2020. za zajedničko sudjelovanje na lokalnim izborima u Gradu Velikoj Gorici za izbor gradonačelnika i članova Gradskog vijeća za osvojeni mandat na izborima.

– Drugi materijalni rashodi

Drugi materijalni rashodi ostvareni su u iznosu od 140.825,00 kn, od čega se vrijednosno značajniji u iznosu od 102.710,00 kn ili 72,9 % odnose na intelektualne i osobne usluge u iznosu od 46.347,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu od 27.247,00 kn, grafičke i tiskarske usluge u iznosu od 11.576,00 kn te druge nespomenute usluge u iznosu od 17.540,00 kn (značajnije se odnose na izradu zastava u iznosu od 12.500,00 kn i grbova u iznosu od 2.450,00 kn).

– Rashodi amortizacije

Rashodi amortizacije ostvareni su u iznosu od 10.278,00 kn, a odnose se na obračun amortizacije građevinskih objekata i opreme. Obračun je obavljen u skladu s odredbama Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15, 25/17, 96/18 i 108/18 – ispravak).

– Financijski rashodi

Financijski rashodi ostvareni u iznosu od 2.578,00 kn odnose se na usluge platnog prometa i bankarskih usluga u iznosu od 1.532,00 kn te zatezne kamate u iznosu od 1.046,00 kn.

– Drugi rashodi

Drugi rashodi ostvareni su u iznosu od 160.260,00 kn, a vrijednosno najznačajniji odnose se na otpisana potraživanja prema Odluci o otpisu potraživanja i vrijednosnom usklađenju potraživanja u iznosu od 149.988,00 kn (potraživanja za prihode po posebnim propisima u iznosu od 120.463,00 kn i potraživanja iz prijašnjih godina u iznosu od 29.525,00 kn).

– Višak/manjak prihoda

Manjak prihoda za 2020. iznosi 90.127,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodnog razdoblja iznosi 99.998,00 kn te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 9.871,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2020., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 339.406,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2020.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja 2020.	31. prosinca 2020.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	21.028,00	15.732,00	74,8
1.1.	Proizvedena dugotrajna imovina	21.028,00	15.732,00	74,8
2.	Financijska imovina	399.476,00	323.674,00	81,0
2.1.	Novac u banci i blagajni	148.752,00	174.926,00	117,6
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i drugo	1.803,00	1.779,00	98,7
2.3.	Potraživanja za prihode	233.748,00	146.969,00	62,9
2.4.	Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda	15.173,00	0,00	-
	Ukupno imovina	420.504,00	339.406,00	80,7
3.	Obveze	308.340,00	317.368,00	102,9
3.1.	Obveze za rashode	293.637,00	294.318,00	100,2
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	14.353,00	0,00	-
3.3.	Odgodeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	350,00	23.050,00	6 585,7
4.	Vlastiti izvori	112.164,00	22.038,00	19,6
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	420.504,00	339.406,00	80,7

Ukupna vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora iskazana koncem 2020. manja je u odnosu na stanje iskazano početkom 2020. za 81.098,00 kn ili 19,3 %. Smanjena je vrijednost nefinancijske imovine za 5.296,00 kn ili 25,2 % (zbog ispravka vrijednosti i rashodovanja) i financijske imovine za 75.802,00 kn ili 19,0 % (vrijednosno značajnije smanjenje odnosi se na potraživanja za prihode). Nadalje, u odnosu na stanje početkom godine obveze su veće za 9.028,00 kn ili 2,9 %, a vlastiti izvori su manji za 90.126,00 kn ili 80,4 % zbog pokrića manjka prihoda.

Vrijednost nefinancijske imovine u iznosu od 15.732,00 kn odnosi se na građevinske objekte (kuća i dvor u Mirkovcima, stečeno 2004., za što je u 2019. dano pravo služnosti, na temelju zaključenog ugovora) te računala i računalnu opremu, uredski namještaj i drugu uredsku opremu.

Novac u banci i blagajni u iznosu od 174.926,00 kn odnosi se na novac na računima kod poslovne banke u iznosu od 171.810,00 kn i novac u blagajni u iznosu od 3.116,00 kn.

Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i drugo u iznosu od 1.779,00 kn odnose se na jamčevne pologe.

Potraživanja za prihode u iznosu od 146.969,00 kn odnose se na potraživanja za članarine u iznosu od 76.000,00 kn, potraživanja za prihode po posebnim propisima u iznosu od 46.479,00 kn, ostala nespomenuta potraživanja u iznosu od 24.480,00 kn i potraživanja od kupaca u iznosu od 10,00 kn. Podatak o podmirenim potraživanjima nije dostavljen do vremena obavljanja revizije (listopad 2021.).

Obveze u iznosu od 317.368,00 kn odnose se na obveze za rashode u iznosu od 294.318,00 kn (obveze za materijalne rashode u iznosu od 174.680,00 kn, obveze prema poslovnoj banci za vođenje računa i zateznu kamatu u iznosu od 107.017,00 kn te obveze za zaposlene u iznosu od 11.896,00 kn i druge obveze u iznosu od 725,00 kn) te odgođeno plaćanje rashoda i prihode budućih razdoblja u iznosu od 23.050,00 kn (nenaplaćena članarina 2020.). Podatak o podmirenim obvezama nije dostavljen do vremena obavljanja revizije (listopad 2021.).

Vlastiti izvori u iznosu od 22.038,00 kn odnose se na vlastite izvore u iznosu od 12.167,00 kn i višak prihoda u iznosu od 9.871,00 kn.

III. REVIZIJA ZA 2020.

Postupci revizije provedeni su od 6. rujna do 8. prosinca 2021.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko-računovodstvenim poslovanjem
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijave ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu
4. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Narodne novine 119/15)
4. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija
5. Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda i unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma u informacijski sustav za nadzor financiranja
6. Statut Stranke (veljača 2020.)
7. Program rada i Financijski plan Stranke za 2020.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Stranke. Provjerena je dokumentacija u vezi s obračunom plaća i naknadama za zaposlene te ulaznim računima. Obavljeni su razgovori s Predsjednikom Stranke, osobom ovlaštenom za kontakt te osobom koja obavlja knjigovodstvene poslove, a pribavljena su i obrazloženja u vezi s poslovnim događajima.

Nalaz za 2020.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Obavljenom revizijom za 2020. utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje te prihode od članarina.

1. Sustav unutarnjih kontrola

- 1.1. Prema odredbi članka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, financijsko upravljanje i kontrole su sustav unutarnjih kontrola kojim se osigurava, upravljajući rizicima, razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva neprofitne organizacije sredstva koristiti namjenski, etično, ekonomično, djelotvorno i učinkovito.

Novi Statut Stranke donesen je u veljači 2020, dok su unutarnji akti (Etički kodeks, Odluka o Financijskom poslovanju) doneseni prijašnjih godina. S obzirom na navedeno, unutarnje akte Stranke potrebno je uskladiti s odredbama Statuta koji je na snazi od veljače 2020.

Državni ured za reviziju preporučuje uskladiti unutarnje akte Stranke s odredbama novog Statuta.

Prema odredbama članka 62. Statuta, Središnji Nadzorni odbor nadzire poslovanje svih ustrojstvenih jedinica i tijela, a sve odgovorne osobe dužne su Središnjem Nadzornom odboru omogućiti uvid u svoje financijsko i drugo poslovanje te u poslovne knjige. Može zahtijevati podnošenje izvješća o poslovanju od svih dijelova Stranke i pokretati rasprave o pitanjima iz svog djelokruga rada. Također, dužan je Saboru Stranke podnijeti izvješće o svom radu između dva zasjedanja Sabora Stranke. Nadzor nad poslovanjem Stranke za 2020. nije obavljen.

Učinkovit sustav unutarnjih kontrola nije u potpunosti uspostavljen jer su utvrđene nepravilnosti i propusti u vezi s planiranjem, računovodstvenim poslovanjem, financijskim izvještajima i приходima.

Državni ured za reviziju preporučuje obaviti nadzor nad poslovanjem Stranke u skladu s odredbama Statuta te i nadalje poduzimati aktivnosti uspostavljanja učinkovitog sustava unutarnjih kontrola u cilju osiguranja pravilnosti u poslovanju, sprječavanja i otklanjanja pogrešaka te osiguranja kvalitete materijalnog i financijskog poslovanja Stranke.

2. Planiranje

- 2.1. Financijski plan i Program rada za 2020. doneseni su u studenome 2019. Financijskim planom, prihodi su planirani u iznosu od 402.925,00 kn, a rashodi u iznosu od 373.842,00 kn. Prihodi su ostvareni u iznosu od 426.163,00 kn, što je 23.238,00 kn ili 5,8 % više od plana, a rashodi su ostvareni u iznosu od 516.290,00 kn, što je 142.448,00 kn ili 38,1 % više od plana.

Znatno više od plana ostvareni su drugi rashodi i rashodi amortizacije, koji su planirani u iznosu od 17.776,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 170.538,00 kn, što je više za 152.762,00 kn ili 859,4 %. Znatno manje od plana ostvareni su rashodi za promidžbu i informiranje te financijski rashodi, koji su planirani u iznosu od 89.869,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 65.127,00 kn, što je manje od plana za 24.742,00 kn ili 27,5 %. Stranka u 2020. nije donijela izmjene i dopune Financijskog plana za 2020., iako ostvareni prihodi i rashodi značajno odstupaju u odnosu na planirane. Obrazloženje Financijskog plana nije sastavljeno.

Prema odredbama članka 50. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, propisano je da su političke stranke koje vode dvojno knjigovodstvo dužne financijski plan za iduću kalendarsku godinu sastaviti u skladu s propisima kojima se uređuje financijsko poslovanje i računovodstvo neprofitnih organizacija. Odredbom članka 5. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i članka 12. Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija, propisano je da se financijski plan neprofitne organizacije sastoji od plana prihoda i rashoda, plana zaduživanja i otplata te obrazloženja financijskog plana. Odredbama članka 17. spomenutog Pravilnika, propisano je da se obrazloženje financijskog plana sastoji od obrazloženja skupina prihoda i rashoda te obrazloženja programa, aktivnosti i projekata koji se planiraju provoditi u godini za koju se donosi financijski plan. Obrazloženje skupina prihoda i rashoda mora sadržavati parametre koji su se koristili kod izračuna potrebnih sredstava za svaku od skupina prihoda i rashoda. Obrazloženje programa, aktivnosti i projekata mora sadržavati poveznicu s programom rada i potrebnim sredstvima za njihovu provedbu. Nadalje, odredbom članka 19. spomenutog Pravilnika, izmjene i dopune financijskog plana obvezno se provode u slučaju značajnih odstupanja nastalih prihoda i rashoda u odnosu na planirane, a posebice u slučaju nastanka novih obveza za čije podmirenje sredstva nisu osigurana, odnosno smanjenja prihoda uz čije je ostvarenje vezano podmirenje već nastalih obveza. Izmjene i dopune financijskog plana nije potrebno provoditi za manje planirane ili neplanirane obveze za rashode koji se financiraju iz osiguranih sredstava. Neprofitna organizacija u svom statutu ili drugim općim aktima utvrđuje što se smatra značajnim odstupanjem.

U Programu rada uz opis glavnih aktivnosti nisu navedeni iznosi planiranih rashoda prema vrstama utvrđenim računskim planom za neprofitne organizacije kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava te stvorili preduvjeti da se sredstva koriste isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih Programom rada. Na ulaznim računima nije u svim slučajevima naznačena povezanost rashoda po aktivnostima utvrđenim Programom rada.

Državni ured za reviziju nalaže donositi izmjene i dopune financijskog plana tijekom godine u slučaju značajnih odstupanja ostvarenih prihoda i rashoda u odnosu na planirane te sastavljanje obrazloženja financijskog plana u skladu s odredbama Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija. Također, preporučuje sastavljanje programa rada na način kako bi bili vidljivi i iznosi planiranih rashoda prema vrstama utvrđenim računskim planom za neprofitne organizacije, kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava te stvorili preduvjeti da se sredstva koriste isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada.

3. Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji

3.1. Stranka je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

- Poslovne knjige i evidentiranje/iskazivanje poslovnih događaja

Stranka je ustrojila dnevnik, glavnu i pomoćne knjige (knjigu ulaznih računa, izlaznih računa i knjigu blagajne). Pomoćna evidencija potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova u tijeku nije ustrojena. Prema podacima Stranke u tijeku su četiri sudska spora, dok je jedan sudski spor okončan. Iako ustrojavanje spomenute evidencije nije propisano, prema odredbi članka 14., stavka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, između ostalog, neprofitna organizacija vodi ostale pomoćne evidencije prema posebnim propisima i svojim potrebama. Vođenje evidencije po osnovi sudskih sporova u tijeku je potrebno zbog obveze sastavljanja Bilješki uz Bilancu koje su propisane Pravilnikom o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija i, između ostalog, sadrže i sporove na sudu koji su u tijeku.

Državni ured za reviziju preporučuje ustrojiti pomoćnu evidenciju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova u tijeku na način kojim bi se osigurali svi potrebni podaci o nastalim obvezama te izvori sredstava iz kojih će se podmiriti nastale obveze.

Poslovne knjige na kraju poslovne godine nisu uvezane ni potpisane. Prema odredbama članka 16. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, poslovne knjige se zaključuju na kraju poslovne godine. Ako se poslovne knjige vode kao elektronički zapis, glavna knjiga mora se nakon zaključivanja na kraju poslovne godine zaštititi na način da se onemogućuje izmjena pojedinih ili svih dijelova ili listova glavne knjige, da je glavnu knjigu moguće u svakom trenutku otisnuti na papir te mora biti potpisana elektroničkim potpisom sukladno propisu koji uređuje elektronički potpis. Ako nije moguće zaštititi poslovne knjige koje se vode kao elektronički zapis na propisan način, one se ispisuju na papir i uvezuju u roku od 120 dana od isteka poslovne godine na koju se odnose. Zakonski zastupnik neprofitne organizacije potpisuje ispisane i uvezane poslovne knjige.

Državni ured za reviziju nalaže poslovne knjige na kraju poslovne godine zaštititi na način propisan odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Prihodi od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave evidentirani su u poslovnim knjigama u zbirnim polugodišnjim iznosima, umjesto kronološki po uplatama sredstava jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na žiroračun Stranke. Zbog navedenog je otežano praćenje uplata sredstava iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave pojedinačno po subjektima. Stranka vodi evidenciju zaduženja po jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2020., koja sadrži podatke o uplatama, iznose zaduženja po odlukama i godinu na koju se odluke odnose, međutim, ne sadrže broj vijećnika po jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te jesu li donesene izmjene i dopune navedenih odluka.

Tijekom obavljanja revizije (listopad 2021.) Stranka je nadopunila evidenciju zaduženja podacima o ukupnom broju vijećnika (ima ih 86), međutim, u pojedinim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave nije naveden broj vijećnika koji im pripada. Također su od Stranke zatražene na uvid odluke po kojima su izvršena zaduženja u pomoćnoj evidenciji koje do vremena obavljanja revizije (listopad 2021.) Državnom uredu za reviziju nisu dostavljene. Prema odredbama članka 10. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, neprofitna organizacija obvezna je u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i rashoda te o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Podaci se u poslovne knjige unose po nastanku poslovnog događaja, a najkasnije u roku primjerenom za sastavljanje financijskih izvještaja.

Državni ured za reviziju nalaže unošenje podataka u poslovne knjige pojedinačno, po nastanku poslovnog događaja u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Također, preporučuje voditi cjelovite evidencije zaduženja i potraživanja prihoda od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Knjigovodstvene isprave (svi ulazni računi i dokumentacija vezana za blagajnu) na temelju kojih su poslovni događaji evidentirani u poslovnim knjigama te koje nedvojbeno pokazuju poslovnu promjenu nisu prethodno ovjerene potpisom zakonskog zastupnika. Također, u pojedinim slučajevima evidentiranje u poslovnim knjigama obavljeno je na temelju knjigovodstvenih isprava koje u potpunosti ne odražavaju nastali poslovni događaj. Plaćanje je ugovoreno u paušalnim iznosima, mjesečno u iznosu od 2.500,00 kn uvećano za porez na dodanu vrijednost. Za knjigovodstvene usluge nije ugovorena obveza dostavljanja specifikacije obavljenih usluga te ispostavljeni računi ne sadrže podatke o vrstama i količinama obavljenih usluga za razdoblje za koje je račun izdan. Prihodi od otpisa obveza u iznosu od 2.463,00 kn evidentirani su na temelju knjigovodstvene temeljnice, bez priložene uredne dokumentacije iz koje bi bio vidljiv temelj otpisa obveza. Prema odredbama članka 17. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji se na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Knjigovodstvena isprava jest pisani dokument ili elektronički zapis o nastalom poslovnom događaju. Vjerodostojna je ona knjigovodstvena isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj. Knjigovodstvena isprava je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovnog događaja povodom kojeg je sastavljena.

Državni ured za reviziju nalaže evidentirati poslovne događaje u poslovnim knjigama na temelju vjerodostojnih, istinitih, urednih i prethodno kontroliranih knjigovodstvenih isprava u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

– Popis imovine i obveza

Zakonski predstavnik Stranke donio je Odluku o osnivanju povjerenstva za obavljanje popisa imovine i obveza za 2020., koja ne sadrži datum donošenja Odluke. Odlukom je imenovano povjerenstvo, dostava izvještaja s priloženim popisnim listama, a za rok obavljanja popisa navedeno je razdoblje od 7. do 30. siječnja 2020., umjesto 2021.

U Odluci je navedeno obvezno usklađenje potraživanja i obveza s vjerovnicima i dužnicima sa stanjem na 31. prosinca, prema Uputi Ministarstva financija, što nije učinjeno.

Popisom imovine i obveza obuhvaćena je dugotrajna imovina i sitni inventar (popisne liste ne sadrže novčane izraze). Potraživanja u iznosu od 146.969,00 kn i obveze u iznosu od 317.368,00 kn nisu obuhvaćeni popisom imovine i obveza. U popisne liste osnovnih sredstava (dugotrajne imovine) podaci su uneseni pojedinačno u naturalnim izrazima, dok u novčanim izrazima nisu uneseni. Također, u popisnim listama nisu obuhvaćene otpisane obveze prema dobavljačima u iznosu od 2.463,00 kn niti je priložena dokumentacija (suglasnosti dobavljača te odluke odgovorne osobe o otpisu obveza radi zastare, prestanka poslovanja ili nakon provedenog usklađivanja obveza). Povjerenstvo nakon završetka popisa nije na temelju popisnih lista sastavilo izvještaj sa svojim zapažanjima, koji se trebao predati zakonskom zastupniku.

Na temelju obavljenog popisa imovine i obveza na 31. prosinca 2020. predložen je rashod otpisane dugotrajne imovine i sitnog inventara zbog dotrajalosti i neisplativosti za popravak (priložene su sastavljene popisne liste specificiranih osnovnih sredstava za rashod, temeljnica i knjigovodstvene evidencije). Na temelju Odluke o rashodovanju imovine, koju je donio Predsjednik u siječnju 2021., proveden je rashod navedene imovine te je obavljena prodaja u iznosu od 10,00 kn (izlazni račun ispostavljen je koncem prosinca 2020.). U Odluci o rashodovanju dugotrajne imovine i sitnog inventara nije određeno što će uslijediti nakon rashodovanja imovine odnosno da će se navedena imovina otuđiti prodajom niti je navedena očekivana nadoknadiva vrijednost.

Prema odredbama članaka 20. i 21. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, zakonski zastupnik određuje datum popisa, rokove obavljanja popisa i dostavljanja izvještaja s priloženim popisnim listama. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim, odnosno novčanim izrazima u popisne liste. Popisne liste jesu knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi povjerenstva za popis. Nakon završetka popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga zakonskom zastupniku. Zakonski zastupnik na temelju izvještaja i priloženih popisnih lista te sukladno ovlastima koje proizlaze iz statuta ili drugih najviših općih akata neprofitne organizacije odlučuje o: nadoknađivanju utvrđenih manjkova, priznavanju i evidentiranju utvrđenih viškova, otpisu nenaplativih i zastarjelih potraživanja i obveza, rashodovanju imovine te mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove, oštećenja, neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, zastaru i nenaplativost potraživanja i slično.

Državni ured za reviziju nalaže popisom imovine i obveza obuhvatiti cjelokupnu imovinu te uskladiti knjigovodstveno i stvarno stanje, u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Također, preporučuje u Odluci o rashodovanju dugotrajne imovine i sitnog inventara utvrditi hoće li se imovina nakon postupka rashodovanja uništiti ili prodati.

– Financijski izvještaji

Za 2020. sastavljeni su: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu te Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima.

Financijski izvještaji, Godišnji program rada, Financijski plan za 2020. te Izvješće o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti za 2020. dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu u propisanom roku unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja te su objavljeni na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

Državnom uredu za reviziju također su tijekom obavljanja revizije (rujan 2021.) dodatno dostavljeni i financijski izvještaji za 2020. (Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilanca, Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu), koji su u propisanom roku dostavljeni Financijskoj agenciji. Podaci iskazani u navedenim financijskim izvještajima istovjetni su podacima evidentiranim u poslovnim knjigama, ali nisu istovjetni podacima iskazanim u financijskim izvještajima unesenim u informacijski sustav za nadzor financiranja i objavljenim na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

Tako su u Izvještaju o prihodima i rashodima (koji je unesen u informacijski sustav za nadzor financiranja) ukupni rashodi iskazani u iznosu od 506.245,00 kn, a u Izvještaju o prihodima i rashodima (koji je dostavljen Financijskoj agenciji i Državnom uredu za reviziju tijekom obavljanja revizije) iskazani su u iznosu od 516.290,00 kn (u jednakom iznosu su i evidentirani u poslovnim knjigama). Razlika u iznosu od 10.045,00 kn odnosi se na manje iskazane materijalne rashode za 12.045,00 kn te više iskazane druge rashode za 2.000,00 kn. Zbog navedenog, ni podaci o rezultatu poslovanja u Izvještaju o prihodima i rashodima (koji je unesen u informacijski sustav za nadzor financiranja) nisu točni. Rezultat poslovanja je manjak prihoda u iznosu od 90.127,00 kn, a u Izvještaju o prihodima i rashodima (koji je unesen u informacijski sustav za nadzor financiranja) iskazan je u iznosu od 80.082,00 kn. Nadalje, preneseni višak prihoda iznosi 99.998,00 kn te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 9.871,00 kn, a u Izvještaju o prihodima i rashodima (koji je unesen u informacijski sustav za nadzor financiranja) iskazan je u iznosu od 19.916,00 kn. Prema usmenoj izjavi osobe iz Stranke do navedene nepravilnosti došlo je omaškom. Odredbama članaka 28. i 29. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano je, između ostalog, da su financijski izvještaji neprofitne organizacije, izvještaji o stanju i strukturi, te promjenama u vrijednosti i obujmu imovine, obveza, vlastitih izvora, prihoda i rashoda. Financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije. Nadalje, prema odredbi članka 52., stavka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, političke stranke dužne su, između ostalog, dostaviti godišnji financijski izvještaj, zajedno s propisanim priložima Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu, unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja.

Državni ured za reviziju nalaže dostavljanje godišnjih financijskih izvještaja unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja s iskazanim podacima koji su istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama, u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

4. Prihodi od članarina

- 4.1. Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2020., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 426.163,00 kn. U okviru ukupnih prihoda, prihodi od članarina ostvareni su u iznosu od 49.250,00 kn i čine 11,6 % ukupno ostvarenih prihoda.

Stranka je u 2020. vodila evidenciju o primitku članarina i članskih doprinosa po mjesečnim uplatama, ali ih nije vodila kronološki po uplatama te nije izdavala potvrde o primitku članarina, na propisanom obrascu.

Prema odredbama članka 20. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, između ostalog, političke stranke dužne su voditi i evidenciju o primitku članarina i članskih doprinosa i izdavati potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa, a način vođenja evidencija i izdavanja potvrda te obrazac evidencija i potvrde propisuje ministar pravilnikom. Prema odredbama članka 3. Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja, političke stranke dužne su voditi evidenciju te izdavati potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa. Evidenciju o primitku članarina i članskih doprinosa političke stranke vode kronološki na Obrascu: EV-Č i trebaju sadržavati podatke o uplatiocu (ime i prezime, osobni identifikacijski broj te adresa), datumu uplate, o uplaćenom iznosu u gotovini odnosno na žiroračun. Potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa sastavljaju se na Obrascu: POT-Č odnosno na Obrascu: POT-ČD koji su sastavni dio navedenog Pravilnika.

Državni ured za reviziju nalaže voditi evidencije o primitku članarina i članskih doprinosa kronološki te izdavati potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa u skladu sa odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu i Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja.

Stranka u Očitovanju, između ostalog, navodi da je suglasna s nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju, kao i da će prema njima postupati.

Provedba naloga i preporuka

- 1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Stranke za 2019., o čemu je sastavljeno Izvješće. O financijskim izvještajima izraženo je uvjetno mišljenje, a o usklađenosti poslovanja bezuvjetno mišljenje. Revizijom za 2020. provjereno je je li Stranka postupila prema nalogima i preporukama danim u prošloj reviziji, u skladu s Planom provedbe naloga i preporuka.

U tablici u nastavku navode se nalozi i preporuke iz prošle revizije i njihov status.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
1.	Planiranje	2019.	Donositi izmjene i dopune financijskog plana u slučaju značajnijih odstupanja ostvarenih prihoda i rashoda u odnosu na planirane.	28. 2. 2021.	nije provedeno
2.		2019.	U godišnjem programu rada uz opis glavnih aktivnosti navesti iznose planiranih rashoda prema vrstama utvrđenim računskim planom za neprofitne organizacije kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava te stvorili preduvjeti da se sredstva koriste isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada.	28. 2. 2021.	nije provedeno
3.	Računovodstveno poslovanje	2019.	Evidentirati poslovne događaje u poslovnim knjigama i blagajni na temelju vjerodostojnih, istinitih, urednih i prethodno kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Na računima za rashode reprezentacije navesti za koju su aktivnost, odnosno ciljeve rashodi ostvareni kako bi se moglo nedvojbeno utvrditi da je korištenje financijskih sredstava isključivo za ostvarivanje ciljeva predviđenim godišnjim programom rada i financijskim planom.	28. 2. 2021.	djelomično provedeno
4.		2019.	Evidentirati u poslovnim knjigama i iskazati u financijskim izvještajima izvanbilančne zapise i rashode budućih razdoblja. Potraživanja evidentirati u poslovnim knjigama te iskazati u financijskim izvještajima, a obveze klasificirati prema ročnosti i namjeni.	28. 2. 2021.	djelomično provedeno
5.		2019.	Uskladiti salda potraživanja za prihode s dužnicima jedinicama samouprave, kao i vjerovnicima za obveze.	28. 2. 2021.	nije provedeno
6.		2019.	Na kraju godine obvezno obračunati amortizaciju.	28. 2. 2021.	provedeno
7.		2019.	Obaviti cjeloviti popis imovine i obveza.	28. 2. 2021.	nije provedeno
8.	Financijski izvještaji	2019.	Dostaviti financijske izvještaje s propisanim priložima.	30. 4. 2021.	provedeno

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
9.		2019.	U Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješkama uz Bilancu navesti razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine te objašnjenje na što se odnose izvanbilančni zapisi.	30. 4. 2021.	djelomično provedeno

Obrazloženje danih naloga i preporuka koji su djelomično provedeni daje se u nastavku.

- Na računima za reprezentaciju u većini slučajeva navedene su aktivnosti koje su planirane financijskim planom i godišnjim programom rada, dok na ostalim računima aktivnosti nisu navedene. Stranka obavlja poslovanje gotovim novcem putem glavne blagajne. Ustrojena su tri dnevnik blagajne (za svako razdoblje jedan), dok blagajnički izvještaji nisu vođeni. Prema dnevnicima blagajne, obavljene su isplate iz blagajne u iznosu od 5.563,00 kn, a odnose se na materijalne troškove i pristojbe. Dokumentacija nije potpuna ni uredna, odnosno u pojedinim slučajevima nisu priložene sve isplatnice, kao i svi računi i u većini slučajeva dokumentacija nije ovjerena.
- Rashodi budućih razdoblja i potraživanja su u poslovnim knjigama evidentirana, a obveze Stranke nisu klasificirane prema ročnosti.
- U Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješkama uz Bilancu unesenim u informacijski sustav za nadzor financiranja nisu navedeni razlozi zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine (navedene su AOP pozicije na koje se odnose), a izvanbilančni zapisi nisu iskazani. Bilješke uz Bilancu dostavljene Financijskoj agenciji i Državnom uredu za reviziju tijekom obavljanja revizije sadrže obrazloženje smanjenja imovine, nefinancijske imovine, na što se odnose potraživanja, obveze i vlastiti izvori, a za izvanbilančne zapise navodi se da do dana sastavljanja financijskih izvještaja zadužnica u iznosu od 5.000,00 kn (ugovorena na temelju zaključenog ugovora) nije dostavljena Financijskoj agenciji. Nadalje, nije navedeno dano pravo služnosti i sudski sporovi u tijeku. Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima nisu potpune jer pojedina značajnija odstupanja nisu obrazložena.

Stranka je i nadalje u obvezi postupati prema nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju, koji nisu u cijelosti provedeni.

1.2. Stranka u Očitovanju, između ostalog, navodi da će postupiti prema danim nalogima i preporukama iz prošle revizije koji nisu u cijelosti provedeni.